

משפחות רבות סובלות מאלימות פיזית, מינית, מילולית, פסיכולוגית והטרדה מאיימת. אלו התנהגויות אסורות על פי החוק ומוגדרות כעבירות פליליות. התנהגויות אלו ממשיכות לעיתים קרובות, גם במהלך הליכי הגירושין ולעיתים אף מחריפות.

הסיוע המשפטי באמצעות האגף ניתן לכל אחד מבני המשפחה ללא אבחנת גיל או מגדר. הסיוע ניתן הן לצד הנפגע והן לצד הפוגע, כאשר ישנו ביסוס משפטי לכך ובהתאם להוראות הדין.

האלימות במהלך הגירושין ולאחריהם מתבטאת פעמים רבות בקנאות עזה, בהמשך הטרדה מאיימת, ולעיתים בהפיכת הילדים המשותפים ל"מרגלים", או במקרים קשים בהסתה של הילדים ויצירת סרבנות קשר, באמצעות דמוניזציה.

במקרים רבים האלימות הקשה של הנישואין הופכת לאלימות משפטית, שהיא שימוש בזכויות החוקיות ובערכאות המשפטיות השונות לצורך התנגחות, התעללות והמשך השליטה בה.

לאלימות המשפטית פנים רבות:

1. במהלך המשא ומתן:
אלימות משפטית יכולה להתבטא בהטלת אימה ואיומים במהלך המשא ומתן לגירושין, הן על ידי לשון או שפת גוף מאיימת, שימור דפוסי כח ישנים וכו', והן באיומים משפטיים כגון, איום כי יטען בבית הדין הרבני לכך שהאשה אינה יהודיה, איום לסרב לתת או לקבל גט, איום בהסתת הילדים כנגד הצד השני, איום בהברחת רכוש משותף.
2. ריבוי תביעות והתדיינות משפטיות עקרות:
אלימות משפטית יכולה להתבטא גם בריבוי תביעות, בקשות משפטיות, ערעורים, בקשות לפסילת הרכב, תלונות בלשכת עוה"ד, ערוב כתבות מכפישות בתקשורת ועוד. נסיון להתיש את המערכת באמצעות הגשת אינספור הליכים משפטיים.
3. סרבנות גט ו/או הסתת ילדים לסרבנות קשר:
אלימות משפטית יכולה גם להתבטא בשימוש לרעה בכח באמצעות סירוב לתת או לקבל גט, וכן הסתת הילדים או שימוש בזכויות הילדים כנגד הצד השני. לדוג', סירוב לשלם מזונות או טרפוד הסדר ראייה.

חשוב לזהות כי מדובר באלימות משפטית, ככל שהמסגור יעשה בשלב מוקדם יותר יהיה קל יותר להתמודד עם השלכותיה.

דרכי התמודדות:

1. **מניעה:** ניתן למנוע קשר ומגע בין בן הזוג האלים למי שמאיים באמצעות בקשה לצו הגנה בהתאם לחוק למניעת אלימות במשפחה ולצו למניעת הטרדה מאיימת בהתאם לחוק למניעת הטרדה מאיימת, וזאת אף אם הם אינם חיים עוד יחד.

1.1 צו הגנה - אפשרות משפטית להרחקת בן משפחה אלים מן הבית במסגרת חוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991.

ניתן להוציא צו הגנה ישירות בבית משפט לענייני משפחה או בבית משפט שלום הקרובים לאזור מגוריך. הוצאת צו הגנה לא כרוכה בתשלום אגרת בית משפט. במידה והשופט סבר, כי יש מקום להוצאת צו הגנה, יינתן צו הגנה ראשוני למס' ימים בלבד. השופט יציין

בהחלטתו מועד לדיון נוסף במעמד 2 הצדדים, על מנת לאפשר לצד השני אפשרות להגן על עצמו.

לפי החוק למניעת אלימות במשפחה, לא רק בן זוג רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה למתן צו הגנה כדי להרחיק את הצד האלים מהבית. החוק כולל הגדרה רחבה ביותר של בן משפחה הזכאי לעתור למתן צו הגנה, הכולל גם בן-זוג גרוש. בית המשפט רשאי להרחיק את הצד האלים באמצעות צו הגנה לתקופה של עד שלושה חודשים, ויש לו סמכות להאריכו מפעם לפעם, ובלבד שהתקופה הכוללת לא תעלה על שישה חודשים. אבל במקרים מיוחדים מוסמך השופט להאריך את הצו לתקופה שלא תעלה על שנה מעת ההרחקה.

1.2 צו למניעת הטרדה מאיימת - על פי החוק למניעת הטרדה מאיימת, תשס"ב-2001

רשאי בית המשפט להוציא צו למניעת הטרדה מאיימת ובו לצוות על אדם להימנע משורת מעשים המוגדרת בחוק ובין היתר להימנע מלהטריד את הנפגע, מלקיים אתו קשר בכל צורה שהיא ולהימנע במרחק מסוים מדירת מגוריו, מקום עבודתו או לימודיו או בכל מקום אחר ואף להימנע מלשאת נשק.

1.3 בנוסף, על פי תקנות להסדר התדיינויות בסכסוכי משפחה (הוראת שעה), תשע"ו-2016,

במקרים בהם הוגש כנגד הצד האלים כתב אישום עקב עבירת אלימות במשפחה, ניתן להגיש בקשה להגשת תביעות מיד ללא צורך בהליך הסדר התדיינויות, וכך ליתר משא ומתן בין הצדדים שעה שיש חוסר איזון מובהק בכוח המיקוח בניהם.

2. תביעה לסעד: בעשרות פסקי דין שניתנו בעשורים האחרונים בבתי המשפט לענייני משפחה

נקבע כי מעבר להוצאות משפט שניתן לפסוק כנגד מי שעושה שימוש לרעה בהליכים המשפטיים, ישנה אפשרות לתבוע בנזיקין מי שבהתנהגותו המשפטית גורם נזק – וקבעו פיצוי כספי בגין סרבנות גט ובגין אלימות הן כפיצוי על הנזק ובמקרים מסוימים אף כפיצוי מוגבר.